tur omnino ex ipsa humidum, decidet vtique. terra quidē igitur & aqua pp has insunt causas.

T.c.50. Ostendit, ꝙ in quolibet misto sunt oia elemēta. & primo per causam, secundo per effectum. ibi { Testificari autē videtur. } Circa primum duo facit. Primo ostendit ꝙ in quolibet misto est terra et aqua, secūdo ꝙ ignis & aer. ibi { Aer autem. } Dicit ergo primo, ꝙ oia corpora mista, quęcunq; sunt circa medium, quod est terra, necessario sunt composita ex omnibus simplicibus corporibus, quæ sunt quatuor elementa: & ꝙ in oi corpore misto sit terra, sicut ostendit locus & locatum fm Cōmen. Nā aut sunt eiusdem naturæ, aut pi ꝗ dominatur natura loci in locato: sed oia mista naturaliter quiescunt in terra, sicut in loco: ergo oportet ꝙ in quolibet misto sit terra, & nō solum ꝙ sit, sed vt prædominetur in ipso. Quod aūt aqua sit in quolibet misto, probat ex hoc: quia terra pura non habet cōtinuationem, nec in ipsa aliqua figura posset cōsistere: partes autem cuiuslibet misti oportet esse terminatas. sola autem aqua, vt supradictum est, est bene terminabilis. & prima terra propter naturale siccū, quod est in ea, nullatenus commoratur sine humido, quod est in eā continēte, vnde humidū, quod est in ea, cōtinet ipsam. si autē ex ipsa humidū totaliter auferatur, statim decidet, et conuertetur in puluerem. Terra ergo et aqua pp dictas cās sunt in corporibus mistis. Deinde cum dicit.

Qd terra sit in quolibet misto.

Qd aqua.

VATAB. *Item aer & ignis, quòd terræ & aquæ contraria sint. Nam aeri terra, & aqua igni contraria est, quātum substantiam substantiæ contrariam esse contingit. Cùm igitur generationes è contrarijs sint, & contrariorum extremum alterū insit, alterum quoq; inesse est necesse. Quare in omni composito simplicia omnia inerunt.*

ANT. Aer aūt & ignis, qm̄ contraria sunt terræ, & aquę. Terra quidē aeri, igni vero aqua contraria est, vt contingit substantia substantiæ cōtrariā esse. Qm̄ igitur generationes ex contrarijs sunt: insunt aūt altera extrema contrariorū: necesse & altera inesse. Quapropter in omni composito omnia simplicia erunt.

Terra aeri: igni vero, aqua cōtraria est.

Primo probat ꝙ in quolibet elemento est aer & ignis tali ratione. Terra & aqua, alteratur in misto: cùm autē vnumquodq; miscibilium alteretur à suo cōtrario, oportet aerem & ignem esse in composito: nam aer contraria tur terræ, & ignis aquæ. Dico aūt elementum esse cōtrarium elemento, prout ratione qualitatum contingit substantiam esse contrariam substantiæ. Quoniam igitur generationes sunt ex contrarijs: et in mistis sunt extrema cōtrariorum, s. frigidum siccum, quod est terra, et frigidum humidum, quod est aqua: necesse est reliqua inesse, s. calidum cum sicco, & calidum cum humido, quæ sunt ignis, & aer. Quapropter in omni composito sunt omnia simplicia corpora. Deinde cum dicit.

Qūo entū esnto cōtrariaf, & suba substantiæ.

VATAB. *Sed & id, cuius q; rei nutricatio comprobare videtur. omnia enim eisdem aluntur quibus constant: omnia siquidem pluribus aluntur. Nam quæcunq; uno solo alimaxime videntur, vt plantæ aqua, pluribus aluntur. terra enim aquæ ammista est. quamobrē ipsi quoq; agricolæ, miscentes irrigare conantur.*

Testificari autem videtur & nutrimentum vniuscuiusq;. Omnia quidem enim nutriūtur eisdem ex quibus sunt: omnia enim multis nutriuntur. Etenim quęcunq; videntur vno solo nutriri, vt aqua, plantæ multis nutriuntur. Mista est enim aquæ terra; ideo rustici tentant miscentes irrigare.

ANT. T.c.50. Oia nutriūtur ex quibus sunt. Misla est aq̄ terra.

Probat idem per effectum: & diuidit in partem principalem, & incidentalem. pars incidētalis incipit. ibi { Qm̄ autem est nutrimento. } Dicit ergo primo, ꝙ hoc qd dictum est, s. ꝙ omnia mista componātur ex quatuor elementis, testificari & approbare videt nutrimentū vniusq; cuiusq;. Nam vnūquodq; nutritur ex eis ex quibus est: sed omnia quidem nutriuntur ex multis elementis: ergo ex eisdē quatuor elementis omnia mista consistunt. Maioris propositionis ratio potest esse: quia nutrimentum transmutatur in naturam nutriti, non autem posset transmutari, nisi haberet eandem materiam. Minorem vero probat sumendo argumentum à minori. Minus enim videtur ꝙ plantæ, quæ sunt magis terrestres, nutriantur ex pluribus, q̄ alia nutrita: sed istæ licet videātur solum nutriri ex aqua, nutriuntur tamen ex omnibus: ergo multo magis alia. Quod autem plantæ nutriantur ex omnibus ex hoc videtur, manifestum est enim ꝙ nutriuntur ex terra, & aqua, & ex agricultura. Rustici enim colentes plantas miscent terram cum aqua ad nutrimentū plātarum. Si autem inest terra & aqua, necesse est esse alia duo extrema, s. aerem & ignem eadem ratione qua supra. Deinde cum dicit.

VATAB. *Cum autem alimētum ad materiam pertineat, quod autem nutritionem suscipit cum materia coniunctū forma sit atq; species, rationi consentaneum fuerit ex omnibus simplicibus corporibus, quæ mutua generatiōe oriūtur, solum ignem nutriri, quemadmodum et priores aiūt. Quippe qui solus ac maxime formæ sit, propterea quod suapte natura ad terminum fertur vniuersi. In suum autem locum quodq; ferri natum est: forma uero species q; omnium in ipsis consistit terminis. Quōd igitur corpora omnia ex simplicibus omnibus constent, dictum est.*

ANT. Qm̄ aūt est nutrimentum quiclem materię quod nutritur autem coniunctum materię forma & species: rationabile iam solum simplicium corporum nutriri ignem omnium ex inuicem generatorum, quemadmodum & Priores dicunt. Solus enim & maxime spēi particeps est ignis, quia innatus est ferri ad terminum. Vnūquodque autem innatum est ferri in suijpsius regionē. forma enim & species in terminis omnium est. Quòd igitur omnia corpora ex oib constituta sunt simplicibus, dictum est.

Inter simplicia corpora solus ignis nutritur.

Ostendit incidenter, ꝙ inter simplicia corpora solus ignis nutritur, non tū proprie: quia sola vegetabilia proprie nutriuntur, dicens, ꝙ, quia nutrimētum est sicut materiale respectu nutriti, quia in suam naturā conuertitur, vt dictum est in capitulo de augmēto: ipsum autem nutribile est sicut forma & species cōiūcta materię, rōnabile est, vt solus ignis inter simplicia corpora nutriatur, eo ꝙ inter omnia elementa, quæ adinuicē generātur, ignis est magis formalis. quod patet ex hoc ꝙ ipse naturaliter fertur sursum ad terminum, i. ad circūferētiam orbis, qui maxime formalis est inter omnia corpora: vnumquodq; enim natum est ferri ad suijpsius generationem, quæ est connaturalis ei: forma autem & species omnium rerum inferiorum, præter hominem, est in terminis omnium. quia superiora ad inferiora se habent, sicut forma ad materiam. Cum ergo ignis tangat orbem Lunæ, constat ꝙ ipse sit connaturalis orbi in formalitate. Vltimo recapitulat, & est planum.

Ignis ē maxime formalis.

Supiora se hūt vt fora ad inferiora.

LECTIO. VIIII.

Quæ nam sint geaerationis principia: antiquorum item de Mouente refelluntur sententiæ.

Cū aūt nōnulla generabilia corruptibiliaq; sint, et gea

neratio